KONINKRIJK BELGIË

ADVIES 36.060/1

VAN DE AFDELING WETGEVING
VAN DE RAAD VAN STATE

De RAAD VAN STATE, afdeling wetgeving, eerste kamer, op 28 oktober 2003 door de Vlaamse minister van Mobiliteit, Openbare Werken en Energie verzocht hem, binnen een termijn van vijf werkdagen, van advies te dienen over een ontwerp van besluit van de Vlaamse regering "tot vaststelling van de nadere regels voor de toekenning en de verrekening van gratis elektriciteit voor huishoudelijke afnemers", heeft op 30 oktober 2003 het volgende advies gegeven:

Volgens artikel 84, § 1, eerste lid, 2°, van de gecoördineerde wetten op de Raad van State moeten in de adviesaanvraag de redenen worden opgegeven tot staving van het spoedeisende karakter ervan.

In het onderhavige geval wordt het verzoek om spoedbehandeling gemotiveerd

> "door de omstandigheid dat artikel 18bis van het Elektriciteitsdecreet pas bij het decreet van 4 juli 2003 werd ingevoegd, dat dit artikel op 1 juli 2003 in werking is getreden, dat dit artikel de netbeheerders ertoe verplicht de nodige maatregelen te nemen opdat elke huishoudelijke afnemer per kalenderjaar een hoeveelheid elektriciteit gratis ontvangt, dat het kalenderjaar 2003 reeds ver is gevorderd en dat de administratie en technische organisatie van deze verplichting tijd vergt".

*
* *

Overeenkomstig artikel 84, § 3, eerste lid, van de gecoördineerde wetten op de Raad van State, heeft de afdeling wetgeving zich moeten beperken tot het onderzoek van de bevoegdheid van de steller van de handeling, van de rechtsgrond, alsmede van de vraag of aan de voorgeschreven vormvereisten is voldaan.

Dit onderzoek noopt tot het maken van de volgende opmerkingen.

1. Krachtens artikel 3, § 1, eerste lid, in fine, van het ontworpen besluit factureert de leverancier de som van de bedragen bedoeld in artikel 2, § 1, aan de betrokken netbeheerder.

De gemachtigde van de regering verklaarde aan de auditeur-verslaggever dat deze facturering gebeurt met het oog op een doorrekening van de kost van de gratis elektriciteit in de distributienettarieven.

1.1. Onverminderd de opmerking onder 1.2, kan de vraag worden gesteld of aldus geen afbreuk wordt gedaan aan de decretaal verankerde regel van het ter beschikking stellen van een gratis hoeveelheid elektriciteit.

Op het eerste gezicht impliceert het "gratis" ter beschikking stellen van elektriciteit dat de kost daarvan niet ten laste kan worden gelegd van de betrokken afnemers. Er moet evenwel worden vastgesteld dat in de toelichting bij het voorstel dat heeft geleid tot artikel 18*bis* van het decreet van 17 juli 2000, al wordt erin vermeld dat de gratis toekenning van elektriciteit een alternatief uitmaakt voor een gelijkwaardige daling van de elektriciteitsprijs [1], toch wordt vooropgesteld dat "de kosten van deze hoeveelheid elektriciteit worden gesocialiseerd en gedragen door de andere verbruikers" en dat "de kosten uiteindelijk door het geheel van de aangesloten afnemers worden gedragen", en er gewag wordt gemaakt van "de doorrekening van (de) kosten in de nettarieven" [2].

De vraag rijst evenwel of er aldus geen zekere discordantie bestaat tussen de tekst van artikel 18*bis* van het decreet van 17 juli 2000 en de toelichting erbij [3].

1.2. Daarenboven dient ermee rekening te worden gehouden dat het bepalen van de tarieven krachtens artikel 6, § 1, VII, tweede lid, d), van de bijzondere wet van 8 augustus 1980 tot hervorming der instellingen behoort tot de bevoegdheid van de federale overheid. De doorrekening van de kost van de "gratis" elektriciteit in de tarieven veronderstelt bijgevolg noodzakelijkerwijze een optreden - en bijgevolg het akkoord - van de federale overheid [4].

---

[1]Parl. St., Vl. Parl., 2002-2003, nr. 1585/1, 2.

[2]ibidem p. 3.

[3]In wezen gaat het immers niet om de gratis terbeschikkingstelling van elektriciteit aan alle eindafnemers, maar om de instelling van een solidariteitsmechanisme tussen grote en kleine verbruikers.

[4]Het op te zetten mechanisme heeft immers een directe - en niet enkel een indirecte - weerslag op de tarieven. In casu wordt de kost van de maatregel immers gefinancieerd door een ingreep op de tarieven zelf, terwijl er bij andere technieken van financiering enkel bij de opbouw van de tariefstructuur rekening zal moeten mee worden gehouden dat een gedeelte van de vervoerde en geleverde elektriciteit - het gedeelte dat overeenkomt met de gratis hoeveelheid elektriciteit - niet het voorwerp kan uitmaken van een tarief.

.../...

2. Krachtens artikel 6 van het ontworpen besluit bepaalt de Vlaamse Reguleringsinstantie voor de Elektriciteits- en Gasmarkt (VREG) de "nadere toepassingsvoorwaarden" van dat besluit. Die bevoegdheid lijkt een verordenend karakter te hebben.

De VREG is een openbare instelling met rechtspersoonlijkheid. Het verlenen van verordenende bevoegdheid aan dergelijke instelling is in beginsel niet in overeenstemming met de algemene publiekrechtelijke beginselen daar erdoor geraakt wordt aan het beginsel van de eenheid van de verordenende macht en een rechtstreekse parlementaire controle ontbreekt. Bovendien ontbreken de waarborgen waarmee de klassieke regelgeving gepaard gaat, zoals die inzake de bekendmaking en de preventieve controle van de Raad van State, afdeling wetgeving. Dergelijke delegaties kunnen dan ook enkel worden gebillijkt om praktische redenen en in de mate dat zij een zeer beperkte of hoofdzakelijk technische draagwijdte hebben, en er mag worden van uitgegaan dat de instellingen, die de betrokken reglementering dienen toe te passen of er toezicht op uitoefenen, ook het best geplaatst zijn om deze met kennis van zaken uit te werken.

Omwille van de onbepaaldheid van de delegatie aan de VREG, kan artikel 6 van het ontwerp niet worden geacht aan deze voorwaarden te voldoen. Dat artikel zal derhalve uit het ontwerp dienen te worden weggelaten, ofwel met inachtneming van de zo-even vermelde beginselen moeten worden gespecificeerd.

De kamer was samengesteld uit

de Heren	M. VAN DAMME,	kamervoorzitter,
	J. BAERT, J. SMETS,	staatsraden,
	G. SCHRANS, A. SPRUYT,	assessoren van de afdeling wetgeving,
Mevrouw	A. BECKERS,	griffier.

Het verslag werd uitgebracht door Mevr. G. SCHEPPERS, adjunct-auditeur.

DE GRIFFIER, DE VOORZITTER,

A. BECKERS M. VAN DAMME